

Ministeren talte med Hensyn til § 13 om, at det var rigtigt, at Husbonden asurerede Tyendets Tøj, for at Husbonden, hvis der udbrød Ild, kunde sige til Tyendet: Vær saa god, eders Tøj er assureret, gaa hen og hjælp til med at redde Kvæget. Og den samme Anskuelse har en Masse af vore Landmænd, særlig de, der har store Ejendomme. Vi har stadig holdt vort Tyendes Tøj assureret, men vi har undgaaet at lade Tyendet faa noget at vide derom før i Tilfælde af Ildebrand. Det er ikke sjældent, at Folk for at tjene en høj Assurance stikker Ild paa, og jeg kan tænke mig, at Tyende, der langt fra har Genstande til 300 Kr., kunde være fristet til at skaffe sig Penge paa den Maade. Naar der nu staar i Loven, at Husbonden skal holde Tyendets Tøj assureret, kan vi Husbønder meget let paadrage os Ildsvaade i den Anledning.

I § 15, sidste Stykke, staar der: „Tyendet har Ret til at nægte at udføre et med særlig Fare forbundet Arbejde“. Denne Bestemmelse burde udgaa. Hvem skal, i det Øjeblik Tyendet nægter at udføre et Arbejde, afgøre, hvorvidt en saadan Nægtelse er berettiget? En saadan Afgørelse kan først træffes senere. Naar f. Eks. et Tyende, som er svimmel, siger, naar han bliver kommanderet højt op: Nej, jeg falder ned, det Arbejde vil jeg ikke udføre, vil det som oftest blive respekteret, og i det hele taget er Bestemmelsen overflødig. Tyendet skal nok forstaa at varetage sit Tarv, naar der er Fare paa Færde for det.

§ 26, der lyder saaledes: „Al den Skade, som Tyendet paafører Husbonden af Forsæt, Ugatsomhed eller Mangel paa nogen særlig Art Dygtighed, der udkræves til bestemte Forretninger, hvortil det har ladet sig antage, skal det erstatte, og Erstatningen kan af Husbonden indeholdes i Lønnen“, er taget fra den gældende Tyendelov, og der har tidt været Tale om, hvorledes en saadan Bestemmelse skulde forstaaes. Husbonden kan tilbageholde af Lønnen, men han kan vel ikke saadan uden videre gaa hen og sige: Det og det gjorde du uforsvarligt, derfor tilbageholder jeg saa og saa meget af Lønnen. Der maa være en Bestemmelse om, hvem der skal afgøre paa Tyendets Vegne, om Husbonden har stillet urimelige Forlangender, og jeg synes, at det vilde være rart at faa at vide af Ministeren, hvorledes en Husbond, hvem Tyendet har gjort Skade, kan komme til sin Ret, om det er tilstrækkeligt, at han dikterer ham: Det og det har jeg haft

som Tab, eller skal han skaffe Bevis for, at Tyendet virkelig har foraarsaget ham dette Tab? Det vil som oftest ogsaa være meget vanskeligt for Husbønderne at skaffe dette Bevis frem. Det har været saa grundigt bekendt under den gamle Tyendelov, og det vil komme til at staa i den nye Tyendelov; medmindre vi altsaa faar det klart præciseret, hvad det er, der skal iagttages, for at Husbonden kan tilbageholde en Del af Lønnen, og hvor stor en Del, maa der selvfølgelig udnævnes uvildige Mænd til at bestemme det. Det er disse faa Spørgsmaal, om hvilke jeg gerne ønsker Oplysning af den højtærede Minister.

Poul Rasmusen: Til den højtærede Minister vil jeg gerne gøre nogle faa Bemærkninger.

Den højtærede Ministers Hovedargumenter for at bevare Tyendeloven er følgende: Den højtærede Minister fremhævede først, at vi har haft en saadan Tyendelov lige fra Christian den Femtes Tid op til vore Dage, og at det altsaa har været anerkendt gennem mange Aar, at det er heldigt at have en saadan Lov. Jeg vil dertil svare, at der kan aldeles ikke drages Sammenligning mellem før og nu. Allerede naar vi gaar tilbage til 1854, maa den højtærede Minister indrømme mig, at det Tyende, der den Gang fæstede sig bort, med Hensyn til Skolekundskaber og Uddannelse stod paa et Standpunkt langt, langt under det, hvorpaa Tyendet, der nu fæster sig bort, staar. Sammenligning mellem Tyendet for 60 Aar siden og nu lader sig aldeles ikke drage; det Argument kan man derfor ikke anføre. Tværtimod maa man snarere sige, at den Gang var der Grund til at have en Tyendelov, fordi da stod Tyendet paa et andet Standpunkt end nu; men den Grund er ikke mere til Stede. — Den højtærede Minister vilde saa hævde, at det er aldeles ikke den Omstændighed, at der er en Tyendelov, som Tyendet er underkastet, der bevirker, at en hel Del af de unge Mennesker hellere søger til et mere frit Arbejde i Stedet for til at tjene, og den højtærede Minister vilde tværtimod hævde, at det er den Omstændighed, at der med Arbejdet paa Fabrikkerne er forbundet mere Frihed. Dertil vil jeg sige, at det kan man jo diskutere om; og det er muligt, at det i enkelte Tilfælde er det sidste, der gør Udslaget, men den højtærede Minister vil ikke kunne benægte, at i mange Tilfælde er det ogsaa den Omstændighed, at man